

28.10.2020

UKA2020/126

Forslag til forespørgselsdebat om behovet for en klimastrategi for Grønland. En sådan klimastrategi kunne samle alle de dele af tidligere strategier, der er relevante i forhold til klimaspørgsmålet.

(Inuit Ataqatigiit, Inatsisartut gruppen)

Vi skal hermed fra Siumut fremlægge vore synspunkter vedrørende Inuit Ataqatigiits forslag til forespørgselsdebat om behovet for en klimastrategi for Grønland.

Grønland er blevet magnet fra hele verdenen, pga. landets ressourcer og klimaændring. Det globale opvarmningens konsekvenser for økosystemer og samfund er i rigtig mange lande og i Grønland sat øverst på dagsordenen, i: organisationer, parlamenter, regeringer og i mellemstatslige politiske samarbejdsorganisationer. Et godt eksempel er det årlige klimatopmøde, som FN har stået bag nu i flere år. De to poler er begyndt at smelte og i de seneste år har det ikke været fast is i det nordlige Grønland, og der er kortere tid islagt som betyder, at islægsperioden ændres drastisk. Isen er blevet tyndere også op i nordligste område, fangstdyrenes ruter har ændret sig. Det videnskabelige arbejde og konklusioner er vigtige, at udbrede til befolkningen. Klimaforandringernes konsekvenser i forhold til den globale verden, vil jo være meget mærkbare for alle. Derfor, vi politikere og myndigheder bliver tvunget til at se på situationen med andre øjne for at bruge den viden og fortsatte arbejde for at udvikle landet. Samarbejde, vidensopbygning, formidling og implementering vil være de vigtigste.

Der findes flere forskellige forsknings stationer i Grønland med forskellige formål, nogle af dem er internationale forskningsstationer som ligger på indlandsisen, f.eks. East Greenland Ice-Core Project, EGRIP, som ligger nordøst på indlandsisen og Summit Station på toppen af Grønlands indlandsis. EGRIP forskningsstation 79 fjorden er et international forskningsstation som er ledet af dansk projekt, der undersøger isstrømmen der bevæger sig så hurtigt op i 79 fjorden og mod nordøstkysten. Der analyser de iskerner under indlandsisen, for at se om hvad der var sket for mange år tusinde siden, f.eks. vejrforhold med vulkanudbrud, støvstorme og mm. Den anden er Summit Station, som er amerikansk forskningsstation på indlandsisens højeste punkt, målestation er omkring 3200 meter. De måler temperatur, undersøger forurening, og måler de andre data til forskningsformål.

IPCC (the Intergovernmental Panel on Climate Change), ligger under verdensorganisationen FN, med fokus på miljø og meteorologi på videnskabeligt basis. IPCC blev oprettet i 1988 under FN. IPCC's rapporter, tekniske papirer, metodologirapporter og andre produkter er blevet standardopslagsværker. Formålet er at forsyne verden med videnskabeligt syn på viden om klimaændringer og miljømæssige og samfundsøkonomiske konsekvenser og understøtter arbejdet med FN's klimakonvention UNFCCC. Det drejer sig om begrænsning af udledning af drivgasser, finansiering og klimatilpasning. Grønland er ikke selvstændig part til Klimakonventionen, men er omfattet i kraft af, at Grønland er en del af Kongeriget Danmark og derfor har forpligtet sig til at

levere bidrag til Danmarks nationale drivhusopgørelser, ligeledes bidrag til den Nationale Rapport til UNFCCC, hvori Grønland og andre lande redegør for deres nationale omstændigheder og de eksisterende tiltag til at efterleve Klimakonventionens målsætning. Selvom Grønland har valgt, at stå uden for Paris-aftalen det betyder alligevel ikke, at Grønland ikke bliver påvirket af globale opvarmning. Derfor er disse rapporter om konsekvenserne og landets initiativer vigtigt at få videreformidlet til de arktiske befolkningen, og det er af lige så stor vigtighed, at inddraget medborgere i løbe af arbejde og debat. I den forbindelse Naalakkersuisut har offentliggjort deres position på klimaforandringerne på deres hjemmeside: https://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Nyheder/2019/04/3004_klimaomraadet <http://climategreenland.gl/da/om-climate-greenland/hvis-du-vil-vide-mere-om-klimaforandringer/> Det internationale klimapanel IPCC's femte vurderingsrapport fra 2013, indeholder om klimaforandringerne, klimaets tilstand og menneskets påvirkning. Denne rapport anses som det vigtigste videnskabelige referenceværk inden for klimavidenskaben, der kan bruges til klimainformation for at takle udfordringerne ved klimaændringer. Denne arbejdsgruppe giver en ny drivkraft gennem klar videnskab til de forhandlere, der er ansvarlige for indgåelse af FN's ny ramme konvention om klimaændringer i 2015. Disse nye informationer forbedrer det videnskabelige forståelse af klima og drivgasudledningens system. Disse forskellige forskningsanalyser i Grønland og i andre steder i verden bliver vurderet med deres eksisterende viden og litteratur hos IPCC.

Det videnskabelige undersøgelser og konklusioner i en international vurdering af videnskaben om klimaændringer i 2013, viser med klare og robuste 95% sikkerhed, at menneskelige aktivitet er den dominerende årsag til global opvarmning siden midten af 20. århundrede. Rapporten bekræfter også at den globale opvarmning af atmosfære, havvandet, faldende sne, is, stigende hav og stigende koncentrationer af drivhusgasser sket siden 1850 og i over årtier til årtusinder også i de sidste tre årtier.

Det videnskabelige undersøgelser og konklusioner i en international vurdering af videnskaben om klimaændringer i 2013, viser med klare og robuste 95% sikkerhed, at menneskelige aktivitet er den dominerende årsag til global opvarmning siden midten af 20. århundrede. Rapporten bekræfter også at den globale opvarmning af atmosfære, havvandet, faldende sne, is, stigende hav og stigende koncentrationer af drivhusgasser sket siden 1850 og i over årtier til årtusinder også i de sidste tre årtier.

Undersøgelserne har vist, at jorden er allerede blevet 1 grad varmere siden industrialiseringen, og det frigøre store mængder af drivhusgasserne kuldioxid og metan, som forværre klimabalancen yderligere. Målet er derfor, at begrænse den globale opvarmning til 1,5-2 grader, ved at reducere udledning af drivgasser.

Rapporten forudser, en del af klodens permafrosne områder må imødesee optøning i løbet af dette århundrede, dvs. en fjerdedel af permafrosne områder vil tø ned til 3-4 meters dybde i 2100. Nuværende modeller antyder på, at temperaturen stiger og isen smelter hurtigere pga. øget nedbør og at det samlede overfladesmelteareal er stigende. Gennemsnitlig globale opvarmning vil være omkring 1,9 til 4,6 grader celsius i fremtiden og hvis en sådan negativ udvikling fortsætter risiker man fuldstændig eliminering af vores indlandsis og føre til stigningen i

havniveauet på ca. 7 meter og det kan sammenlignes med interglacial periode for 125.000 år siden (AR 4: 2007).

Andre konsekvenser for naturen er, naturbrande som kan i fremtiden blive hyppigere både i tundraområder og tempererede regioner inkl. Grønland.

Den sidste ny rapport FN's klimapanel IPCC 2019, omhandler jordens is og verdenshavene. Rapporten er en særberetning om klimaforandringer, ørkendannelse, nedbrydning, bæredygtig landforvaltning, fødevarer sikkerhed og udledning af drivhusgasser. Den advarer, at hvis CO₂-udslippet fortsat vokser, og selv hvis CO₂-udslippet falder drastisk, vil føre alligevel til stigende vandstand i verdenshavene stå over 1 meter højere i 2100 pga. betydeligt hurtigere afsmeltning fra Grønlands og Antarktis is kapperne i nord og syd og smeltningen vil fortsætte hvert år og i århundreder med flere centimeter, det bliver udfordrende ikke kun i Arktis men i alle steder og især lavtliggende kystområder bliver endnu mere sårbare. Der vil være nedgang af fiskeri i tropiske lande, mens fangsterne kan blive større i arktiske farvande, f.eks. de nye arter er allerede kommet til Grønlands farvand f.eks. tun og makrel befinder sig allerede nu i Østgrønlands farvand og andre arter i nordligere område. Disse nye muligheder har allerede åbnet et nyt kommercielt fiskeri, og medførte en ny loddeaftale med større kvote til Grønland, som er større kvote end de andre nordiske nabo lande, MEN! Man skal også huske på, at IPCC's rapport fremgår det, at der er stadigvæk stor usikkerheder omkring hvad der kan ske i fremtiden for fiskeriet i Arktis, fordi man må forvente at de kommer og går. En af det fordele for Grønland kan være, at Stillehavet fiske arter flytter mod Grønlands farvande. En af konsekvenserne er, at fiskene flytter mod nord fra syd pga. de varmere temperatur, f.eks. til kystområderne i Grønland.

De økonomiske og vigtigste arter f.eks. rejer er også afhængige af havtemperatur og vil trække mod nord og derfor er bekymrende for det bliver svært at vurdere i fremtiden om man kan blive ved med at fiske med samme mængder.

Alle vil blive påvirket af klimaforandringerne, for mennesker i hele verden og deres dagligdag, de traditionelle fangst, der er grundlaget for fiskere og fangere langs kysten, vil blive påvirkede og dermed livet i alle steder i Grønland. Men det gælder ikke kun for mennesker for det gælder for alle også for dyre og planteliv, fordi der bliver mindre ilt og færre næringsstoffer i vandet. Som sagt alle forsknings konklusioner tyder på drastisk global opvarmning, med 95% sikkerhed at menneskeligt aktivitet er den dominerende. Denne melding videnskabelige rapport kræver presserende opmærksomhed fra beslutningstagere, vi politikere som er mest autoritativ og offentligheden.

Doris J. Jensen, Siumut